

TIME : 2 Hrs.

MARKS : 60

- N. B. : 1) All Questions are compulsory. 2) Figures at the right indicate marks assigned to the question.

- Q. 1. a) Write a definition of Rights. [3]
 b) 'Rights are not unchangeable' [3]
 c) Write a note on Moral Rights. [3]
 d) Write a note on Legal Rights. [3]
 e) Write a note on Political Rights. [3]

OR

- Q. 1. a) Write a note on influences & family background of Gandhiji. [5]
 b) Explain the concept of 'Trusteeship of Property'. [5]
 c) What do you understand by Gandhian Anarchism. [5]

- Q. 2. a) How are Rights related to Liberty ? [5]
 b) Give definitions of Liberty by Harold Laski & French Revolution's Declaration. [5]
 c) Write any Two implication of Liberty. [5]

OR

- Q. 2. Write an essay on Equality with reference to it's Challenges [15]

- Q. 3. a) Explain the concept of Direct Democracy. [5]
 b) Write on the features of Democracy & Grassroot Democracy. [10]

OR

- Q.3 Write a detailed note on Democracy with reference to concept of Democracy, Freedom of Press & Classical Liberal Democracy. [15]

- Q. 4. Attempt any Three Short Notes from the following.

- a) Dictatorship of Proletariat - Marxian Principle
 b) Fundamental Rights
 c) Purity of Means & Ends.
 d) Decentralisation on Political & Economic Level

वेळ : २ तास

मराठी भाषांतर

गुण : ६०

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. अ) हक्काची व्याख्या द्या. (३)
 ब) हक्क हे कायमस्वरूपी नसतात. (३)
 क) नैतिक हक्कांवर टीप लिहा. (३)
 ड) कायदेशीर हक्कांवर टीप लिहा. (३)
 ई) राजकीय हक्कांवर टीप लिहा. (३)

किंवा

- प्र. १. अ) गांधीजीचे प्रभावस्रोत व कौटुंबिक पार्श्वभूमीवर टीप लिहा. (५)
 ब) संपत्तीचे विश्वस्तपद ही संकल्पना स्पष्ट करा. (५)

- क) गांधीजीचा अराज्यवाद ही संकल्पना स्पष्ट करा. (५)
- प्र. २. अ) हक्क व स्वातंत्र्य परस्परनिगडीत कसे आहेत ? (५)
- ब) हॅराल्ड लास्की व फ्रेंच राज्यक्रांतीचा जाहीरनाम्यानुसार स्वातंत्र्याची व्याख्या द्या. (५)
- क) स्वातंत्र्याचे कोणतेही दोन परिणाम सांगा. (५)

किंवा

- प्र. २. समतेपुढील आव्हानांवर निबंध लिहा. (१५)
- प्र. ३. अ) प्रत्यक्ष लोकशाही ही संकल्पना स्पष्ट करा. (५)
- ब) तळागाळातील लोकशाही व लोकशाहीचे हक्क मुद्दे लिहा. (१०)

किंवा

- प्र. ३. लोकशाहीची संकल्पना, पत्रकारिता स्वातंत्र्य व पारंपारीक उदारमतवादी लोकशाही याच्या संदर्भात लोकशाहीवर सविस्तर टीप लिहा. (१५)

- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीपा लिहा. (१५)
- अ) मार्क्सवादी तत्व - कामगारांची हुकूमशाही
- ब) मुलभूत हक्क
- क) साधन व साध्य शुचिता
- ड) राजकीय व आर्थिक पातळीवर विकेंद्रीकरण

(५)

(१०)

OR

- Q. 3. Write a detailed note on Democracy with reference to concept of Democracy. (15)
- Freedom of Press & Classical Liberty.

- Q. 4. Attempt any Three Short Notes from the following.

- (a) Dictatorship of Proletariat - Marxist Principle
- (b) Fundamental Rights
- (c) Purity of Means & Ends
- (d) Decentralisation on Political & Economic Level

६० : पूर्ण

प्रश्नी भाषांतर

६० : पूर्ण

१) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे

२) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे

(५)

(५)

(५)

(५)

१) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे

२) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे

३) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे

४) प्रश्नी भाषांतर आताही आहे